

הפסיקו לרדת על הירדים!

אית — שליחים חסרי כל מושג וידע, או את יהודי ברוקלין וברונקס.
אני לוקח דוגמא מעצמי. אני ישראלי שזעב את הארץ לפני 22 שנה ו"ירד". עשיתי קאריירה אקדמית ואני יודע שאני טוב. אבל את הקשר שלי עם הארץ אי אפשר לקרוע לעולם. זה מתבטא באלף ואחת נימים קטנות, אני, למשל, מעריך גדול של קבוצת כדורגל מקומית בסאן-דייגו ושל קבוצת כדורסל מלוס אנג'לס. אבל אני לא יכול לישון בשקט ביום ראשון אם אני לא יודע מה עשתה בשבת האחרונה בית"ר ירושלים. לא ראיתי כדורגל בארץ מזה עשרים שנה. את בית"ר ירושלים לא ראיתי בחיי. בכל זאת אני עוקב במתח אחרי משחקי הליגה הלאומית בארץ, כאילו יש להם השפעה ישירה על חיי.

מה שאני מתכוון לומר הוא שתוכנית טלוויזיה כמו זו שהוקרנה במיסגרת השעה השלישית, תוכנית שטחית ומטעה, מטרר הפוכה מזו שהתכוונה לה בכך שהיא ממקדת את הבעייה על רמת-החיים הגבוהה כביכול שבה חיים הירודים בארצות-הברית היא עלולה להרוץ יותר אנשים לרדת.
הטעות היסודית הזאת קיימת גם בבסיס התכנית להחזרת יורדים לארץ. מנסים למשוך אותם חזרה לארץ תוך הבטחה שיזכו כאן לרמת-חיים דומה לזו שהיו בה בארצות-הברית. לא זה מה שיחזיר את הירודים. לא רמת-החיים מעניינת אותם. מעניינת אותם מכאן אני מגיע לבעייה השנייה הקשורה ביורדים.

רבים מבין הירודים הגיעו להישגים ניכרים בחב"ה האמריקאית, רכשו לעצמם השפעה ומעמד. אבל הם מנוודים ומוחרמים על ידי ישראל ונציגיה הרשמיים. הם הולכים כשאות קין טבוע על מיצחם, בעיני הישראליים ואיש של מלא רוצה לטמוע אותם. אולי זה מקל על מצוננו של מישהו לכנות אותם כ"נפולת של נמו-שות". אבל הדחיה הזו אינה מפועלה לישראל. אני בטוח ששיעור גבוה יותר של יורדים יחזור לארץ אם תהיה כלפיהם מידה גדולה יותר של רצון-טוב. ישראל יכולה לנצל את הירודים הנשארים בארצות-הברית למטרות הסברה ותעמולה של העניין הצר דק שלה. אני הייתי מציע ליצור באופן סלקטיבי קשר עם הירודים בכל קהילה בארצות-הברית, להקים ועדים של ישראלים לשעבר ולרתום אותם לפעולה למען ישראל וההסברה הישראלית. הם יהיו יותר יעילים מכל השליחים ויחודי ברוקס, שהדיבורים על ישראל רק מספקים להם הוכחות על גבריותם.

דווקא המחנה הגדול הזה של הירודים, שחוששים פן יוציא את דיבת הארץ רעה, יכול לסייע לתעמולה ולהסברה הישראלית יותר מכל גוף אחר.

הבעייה של ההסברה הישראלית היא שהיא חד-צדדית, רואה הכל בצדדי שחור ולבן ומציגה את ישראל כטלית שכולה תכלת, שאין בה רבב. זה היה טוב כל זמן שאין תעמולה נגדית. עכשיו זה הפסיק לעבוד. כל השיטה הזאת התגלתה כנפולה, מבחינה פסי-כולוגית-תעמולתית, אחרי מילחמת קוריאה. כאשר חזר רוב האמריקאים שהיו בשבי הקוריאנים, כשהם שטופים מוח, ניסו להפעיל עליהם שטיפת-מוח נגדית של אמרי-

צפתי בתוכנית הטלוויזיה השעה השלישית, שהוקרה לבעיית הירודה והיורדים והיא התייחה את דמי. כמי שמכונה "ורד" וכפרופסור לפסיכולוגיה באוניברסיטת סאן-דייגו בארצות-הברית, הרגזו אותי לראות ארבעה אנשים יושבים באולפן הטלוויזיה ומאוננים, כשר אחד מהם הוא שפוי. ואינני יודע אם הדברים בתוכנית אווילית זו נבעו מטימטוס או מרוע-לב. אוולת היא ליטול את כל הירודים מישראל ולכ"ר אותם בסנדוויץ' אחד. מאות אלפי הירודים מישראל מאז הקמתה הם ציבור גדול של אנשים, שונים זה מזה באישיותם, בטבעם, ברקע שלהם ובבעיותיהם הנפשיות והחומריות. הם נבדלים זה מזה במוטיבא-ציות שגרמו לעזיבתם את הארץ.

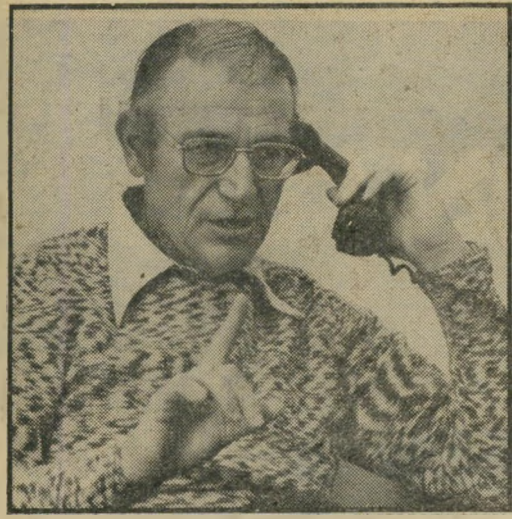
אינני מתכוון לפרסם כאן מחקר על בעיית הירודים והמוטיבאציות לירידה. אני רק רוצה להעיר כי להציג את כל הירודים כמי שרק סיר-הבשר והתנאים הכלכליים או רמת-המחייה בארצות-הברית הם שדחפו אותם לרדת, היא שטות ממדרגה ראשונה. הבעייה אינה זו של רמת-החיים בישראל. הבעייה היא של איכות-החיים.

כשאני מדבר על איכות-חיים אינני מתכוון רק לרע"שנות, צעקנות, חוסר-הנימוס, העדר-האדיבות ושאר תכונות שליליות המאפיינות את הישראלים. אני מתכוון בעיקר לחוסר היחס לזולת.

מבחינה זו החברה הישראלית היא חברה אכזרית. יש לי בן שנולד בארץ וגדל בארצות-הברית. הוא כיום ד"ר לפסיכולוגיה באוניברסיטת בקלי. הוא גבוה מהרגיל. בארצות-הברית זה לא היווה כל בעיה לגביו. כאן בארץ, כשכא לבקור והסתובב ברחובות, הסתכלו עליו והיפנו מבטים אחריו. הוא ספג שפע של הערות מעלי-בית.

לישראלים יש בוז לכל דבר חריג. הם לא אוהבים אנשים שמרכיבים משקפיים. גם לא שמונים. גבוהים במיוחד גם הם אינם מתחבבים בנקל. יש בעברית יותר כנווני-גנאי לאנשים יוצאי-דופן מאשר בכל חברה אחרת. בארצות-הברית קיים החלל של, חיה ותן לחיות! בארץ הנוהג המקובל הוא להכנס לנשמת השני הישראלי, ולא כל שכן הזר המנסה להשתלב בחב"ה הישראלית, חש כל הזמן שהוא נמצא תחת ביקורת מתמדת, שיש מערכת שלימה של ציפיות ממנו שהוא חייב לעמוד ממנה, שהוא צריך לתת כל הזמן דין-וחשבון, למלא התחייבויות ולשאת באחריות בלתי פוסקת. זוהי מערכת לחצים שלא כל אדם, ויהיה ציוני נלהב, מסוגל לעמוד בה מבחינה נפשית.

טעות היא לראות בכל יורד בוגד או "נפולת של נמושות" ולהקים חייץ בין הירודים למדינה. רובם הגדול של הירודים קשר אמוציונאלי חזק מאוד לארץ. אין שום סיבה מדוע מדינת-ישראל לא תנצל רגשות אלה ותנתק את הקשרים עם הירודים. ישראלים לשעבר אינם הקבוצה האתנית היחידה החיה בארצות-הברית. הם גם לא הקבוצה הגדולה ביותר. כמעט כל מדינה בעולם מקיימת קשר, באמצעות נציגיה הרשמיים ולא באמצעות שליחים, עם אזרחיה לשעבר. והמדובר גם בארצות שמעבר למסך-הברזל. רק מדינת-ישראל מעדיפה להתעלם מהמאגר האנושי העצום ובעל ההשפעה העומד לרשותה, ומבכרת על פני הירודים שהגיעו למעמד והשפעה בחברה האמריק-

קניזציה. זה לא עבד. תעמולה חדי-סטרית עובדת למשך זמן מסוים לגבי קהל מצומצם ומטומטם. אני בטוח עמיתי, הפסיכולוגים המקצועיים בארץ משתגעים בוזי דאי למראה הטימטוס שבתעמולה הישראלית. תעמולה חדי-סטרית עובדת כשאין אפשרות להיות מושפע מתעמולה נגדית. כדי להתגונן מפני התעמולה הנגדית יש לספק מידע דו-צדדי, ובכך להעניק מעין זריקת-חיסון מפני התעמולה הנגדית. צריך לומר דברים בזכות הצד השני מבלי לשנות את הקו העיקרי שרו-צים להחזירו.

הערבים למדו זאת. ישראל לא. משום כך מאבדת ההסברה הישראלית יותר ויותר את השפעתה וכוחה. משום כך מתחילים יותר ויותר יהודים וציונים לפקפק בצידקת העניין הישראלי. היום זה עומד כבר בפני מפרץ לת — לא אצל הגויים, אלא אצל העם היהודי. היום כבר צוחקים כששומעים את המסבירים הישראלים.

הערבים, ובראשם נשיא מצרים, למדו היטב את שיטות התעמולה החדישה. הם מדברים הרבה בשבחייה של ישראל, בזכות הישגיה הסוציאליים והקידמה החב"רתית שבה. בצורה זו קל להם יותר להיראות שקולים ומאוזנים בעיני קהל שומעיהם ולהמשיך במדיניותם. הייתי סולח למדינת-ישראל לוא היתה שולחת לארצות-הברית מסבירים ותועמלנים מוכשרים ומשכנעים. אבל מה שהיא עושה כיום הוא שהיא מרחיקה אף את יהודי ארצות-הברית, עם כל המיטען של הרצון הטוב שיש להם כלפי המדינה, מאמונה בצידקת ישראל.

פרופסור שלמה הררי, סאן-דייגו, ארצות-הברית

פרופסור הררי, 51 יליד גרמניה, היה בשעתו קצין במיטרת ישראל, לפני שפרש וחיתמנה לראש מינהלת העולם הזה. בשנת 1955 יצא את הארץ ופנה ללמוד פסיכולוגיה בארצות-הברית. הוא פיסס שלושה ספרים ועשרות מאמרים בעיתונות המקצועית.

והרי החדשות

אני מרחמת על שדרני הרדיו והטלוויזיה שלנו. בי אמת. אני מרחמת עליהם כשאני מקשיבה לחדשות, שליחן הם חוזרים ללא-הרף. המסיכום! אני בטוחה שהם פיתחו לעצמם מעין חסינות נפשית מפני ה"חד-שות" האידיוטיות לחלוטין שהם נאלצים לקרוא לתוך המיקרופון בקול חמור ורציני, כפי שזה נשמע. מפני שכשאני מאזינה לנוסח הקבוע והמוכר (שעליו חוזרים מדי יום ביומו, בגרסאות שונות ומשונות): "המהנדסים דורשים הטבות נוספות (!) בטענה שבין בוז שנים על רכשת השכלה גבוהה..." הם דורשים — אחרת... ינקטו סנקציות. או שביטות!

כשבחור או בחורה צעירים ממשיכים בלימודיהם כדי להיות למהנדסים, רופאים או ארכיטקטים, כבר מעצם העובדה הם הפיקו טובה גדולה, מכך שהיה ביכולתם להרחיב את השכלתם בכיוון להשגת ייעוץ דם. מכל מקום: אם אתה בוחר בכך בתור מיקצוע, זה חייב להיות ייעוד.

אולם, אין צורך לומר שהעובדות שונות. הצעירים שלנו לומדים בעיקר למען השגת מעמד שהוא, כמוכן, התוצאה הישירה מלימודיהם. וגם מפני שכיום קל יותר להשיג משרות משתלמות בעזרת תואר אקדמאי. כפי שאני רואה זאת: הלימודים הם הטבה גדולה להשעמם! רופא או מהנדס מרוויחים, מטבע הדבר, יותר מאחות או משרברב (אף שיתכן שאני טועה במיקרה האחרון. ובכל-זאת, המהנדס עובד בסביבה נוחה, ידיו נשארות נקיות והוא נהנה מסופי-שבוע ומ-חופשות, מה שקשה לומר על שרברבים). וכיוון שהם מרוויחים יותר (אותם אנשי-מיקצוע בעלי-התארים), אינני מבינה מדוע יש להעניק להם, "פיצוי" נוסף על שנות לימודיהם.

אני מבינה את דרישתם לתוספת כסף לשם קניית ספרים, הנחוצים להם לשיפור רמתם המיקצועית וללי-

מוד התגלויות האחרונות — ספרים מסוג זה הם יקרים מאד. אני מבינה תוספת-שכר על עבודה הנעשית בשעות או בימים בלתי-מקובלים. אני בהחלט בעד תארים כגון "יקרי ירושלים" וציונים-לשבח על הצטיינות בעבודה. אך הדרישה לתוספת הטבות רק בגלל ש"בזיבות" שנים על לימודיך, זו נראית לי אבסורדית.

קחו, למשל, אמן. האמן, כדי שיוכל לזכות בזכות לקרוא לעצמו, "מיקצועי", חייב לסיים קונסרבטוריון או בית-ספר לאמנות או בית-ספר למחול. פעמים הוא נזקק לשמונה שנים של עבודה קשה מאד, הן גופנית והן נפשית. ואחרי שסיים את לימודיו (אמן, אגב, לעולם אינו "מסיים" דבר!), כאשר הוא רואה עצמו מוכן להופיע, הוא חייב להתחיל להילחם — ואני מתכוונת למילחמה של ממש — במשך זמן רב, לפני שנק"רית לו ההזדמנות הראשונה להופיע לפני קהל אמיתי. ומה על האמנים המיקצועיים הכשרוניים האחרים, אלה שאינם פוגשים ב"גבירת-המזל"? גם הם עובדים, כמוכן (לא תמיד...) הם עובדים מבלי לשאול שאלות. הם מתמסרים לעבודתם באותה אהבה שהיא, לעיתים כה תכופות, חדי-צדית. האם הם תובעים, "הטבות" תמורת השנים שהקדישו ללימודיהם ולשיברון-הלב? מה על שנות הלימודים הארוכות של אלה, רבותי? מה על החרדה, נדודי-השינה, הזיעה, המאמץ, העצבים? האם רק עובדי הצווארון-הלבן, אלה העובדים כדי לחיות ולאוכל, כדי ליהנות מחייהם במלוא המותרות האפשריים, האם רק הם זקוקים באמת להטבות ול-הכרה במעמדם בזמנחיים של כסף, ועוד כסף?!

אינני מבינה זאת, ואני מסרבת להבין. ואני מודה בקיומו של סיוט הממלא את ליבי חרדה: שיום אחד (ישמרו השם!), יום אחד אפתח את הרדיו, ואשמע יקר הקריין מודיע: "צה"ל הכריז שביטתה!" חלק יקר זה של האומה שלנו, צה"ל, נותר — בינתיים — יחידי במינו ב"מרוכעות". צה"ל עדיין לא הגיע לרעיון המב-

ריק שהוא יכול לאיים עלינו, על-ידי דרישת "הטבות" נוספות בגלל סיכון חיים. רק הוא עדיין עומד מן הצד ומתבונן בחברה שלנו, המפונקת עד לבלי-הכר.

אירנה גטרי, תל-אביב